

2n Congrés Català de Pobresa Energètica

8-9 novembre 2018

Centre Cívic Cotxeres de Sants. Barcelona

DOSSIER DE PREMSA

Les causes que agreugen la pobresa energètica i la situació actual dels drets energètics centren el 2n Congrés Català de Pobresa Energètica a Barcelona

- El 8 i 9 de novembre, les Cotxeres de Sants acullen aquest congrés, organitzat pels Ajuntaments de Barcelona, Badalona i Sabadell, la Diputació de Barcelona, l'AMB, la Federació de Municipis de Catalunya, l'Associació Catalana de Municipis, la Taula del Tercer Sector Social, l'associació Ecoserveis i l'Aliança contra la Pobresa Energètica.
- El congrés és un front comú per donar resposta a aquesta emergència i garantir els drets energètics. Pretén millorar la prevenció i la gestió de la vulnerabilitat energètica i avançar en la recerca de solucions efectives, a curt i mitjà termini, reforçant les estratègies d'acció conjuntes des de l'àmbit local.
- El preu de l'energia, la qualitat dels habitatges i la situació socioeconòmica de les famílies són les causes que l'agreugen. Es calcula que més de 400.000 persones a Catalunya estan en situació de pobresa energètica.
- Com a novetat, s'instal·la un Punt d'Assessorament Energètic, obert a la ciutadania, per oferir informació i assessorament en drets energètics.

2n Congrés Català de Pobresa Energètica

8-9 novembre 2018
Centre Cívic Cotxeres de Sants. Barcelona

Barcelona, 31 d'octubre de 2018.- Barcelona acull la segona edició del Congrés Català de Pobresa Energètica, que se celebra el 8 i 9 de novembre a les Cotxeres de Sants (C/Sants, 79) i que enguany se centra en les **causes que agreugen la vulnerabilitat energètica i la situació actual dels drets energètics** en l'àmbit local i europeu.

El 2n Congrés Català de Pobresa Energètica és una iniciativa conjunta impulsada per diverses Administracions, ens del món local i supramunicipal i entitats socials, ambientals i de la societat civil per crear un **front comú que defensi i garanteixi els drets energètics de la ciutadania**, sobretot la d'aquella que està en situació de vulnerabilitat energètica i/o exclusió social.

Els organitzadors són: els Ajuntaments de Barcelona, Sabadell i Badalona, l'Àrea Metropolitana de Barcelona, la Diputació de Barcelona, la Federació de Municipis de Catalunya, l'Associació Catalana de Municipis, la Taula del Tercer Sector Social, l'associació Ecoserveis i l'Aliança contra la Pobresa Energètica.

Els **objectius** del congrés són:

- Disposar d'un espai de trobada, reflexió, debat i diàleg entre els múltiples actors que incideixen en l'atenció a la pobresa energètica a Catalunya.
- Impulsar el coneixement i el debat expert sobre els aspectes més rellevants per avançar en la recerca de solucions efectives, a curt i mitjà termini.
- Promoure un nou marc de governança que permeti, gràcies a la col·laboració entre els diversos agents, una millor prevenció i gestió de la vulnerabilitat energètica i social.
- Sensibilitzar la ciutadania, els representants polítics i els mitjans de comunicació de la magnitud i la gravetat de la pobresa energètica i de la necessitat de combatre-la activament.

2n Congrés Català de Pobresa Energètica

8-9 novembre 2018
Centre Cívic Cotxeres de Sants. Barcelona

Reconeguts experts

El 2n Congrés Català de Pobresa Energètica compta amb més de 100 ponents que analitzen, debaten i reflexionen al voltant de la defensa dels drets energètics. Destaquen les ponències de reconeguts experts internacionals:

'Com hem arribat a l'actual model energètic i com afecta la pobresa energètica' a càrrec de Javier Garcia Breva, un dels principals referents en política energètica a Espanya, amb una àmplia experiència en regulació energètica, estalvi i eficiència, energies renovables i planificació energètica

'Donant espai a les històries de vida relacionades amb l'energia' amb Marylin Smith, directora d'EnAct (Energy Action Project), una plataforma que investiga sobre solucions que faciliten les barreres que impedeixen l'accés a l'energia.

'L'Observatori Europeu de Pobresa Energètica' amb Harriet Thomson, gestora d'aquest observatori, professora de la Universitat de Manchester i experta en pobresa energètica.

'ENGAGER: programa de cocreació i innovació de la pobresa energètica a Europa' amb Slavica Robic, directora executiva de DOOR, professora de la Universitat de Zagreb i experta en pobresa energètica.

A banda d'aquestes, també s'aborda l'energia com a dret; gènere i pobresa energètica; estratègies per l'apoderament energètic; iniciatives que es porten a terme des del món local i el sector social per defensar el dret a l'energia i donar suport a les persones; protecció jurídica dels consumidors/es en situació de vulnerabilitat; els riscos associats a les llars vulnerables energèticament o les situacions de pobresa energètica que encara estan ocultes, entre altres continguts. Al congrés també es presenten indicadors i mesures que permeten fer una radiografia sobre l'actual situació de la pobresa energètica a Catalunya. Tota la informació i el programa a: www.congrespobresaenergetica.cat

2n Congrés Català de Pobresa Energètica

8-9 novembre 2018
Centre Cívic Cotxeres de Sants. Barcelona

Novetat: Assessorament energètic durant el congrés

Com a novetat, durant els dos dies del congrés es comptarà amb una carpa que inclourà un **Punt d'Assessorament Energètic**, obert a la ciutadania, i informació específica en drets energètics. Per tant, les persones interessades poden anar a les Cotxeres de Sants amb les seves factures i ser informades i assessorades per personal tècnic especialitzat.

La pobresa energètica en xifres

- Un 6,3% dels catalans i catalanes, més de 400.000 persones, no poden mantenir casa seva a una temperatura adequada. *(Enquesta de Condicions de Vida 2017. IDESCAT)*
- Un 0,9% de les llars catalanes, 67.000 llars, han estat privades per causes econòmiques, i almenys en una ocasió, d'una font d'energia necessària per realitzar les activitats de la vida diària. *(Enquesta de Condicions de Vida 2017. IDESCAT)*
- A Barcelona, 170.000 persones no poden mantenir el seu habitatge a una temperatura adequada en els mesos de fred o tenen un endarreriment en el pagament dels rebuts de subministraments bàsics: aigua, gas i electricitat. Per districtes, la pobresa energètica segueix un patró de distribució socioespacial semblant al d'altres formes de pobresa i desigualtat, amb Ciutat Vella i la perifèria nord (Horta-Guinardó i Nou Barris i en certa mesura també Sant Andreu i Sant Martí) com a àrees més afectades. *(Indicadors municipals de pobresa energètica a la ciutat de Barcelona. Gener 2018)*
- Segons característiques socioeconòmiques, les llars més afectades per la pobresa energètica són les que tenen rendes baixes, les llars monoparentals (cal recordar que un 80% de les llars monoparentals estan encapçalades per una dona que tota sola assumeix la criança dels infants) i les llars que viuen de lloguer.

Les dades demostren que, malgrat les múltiples iniciatives com la vigència de la Llei 24/2015 que ha de garantir el dret d'accés als subministraments bàsics, **les causes estructurals de la pobresa energètica no s'aborden de forma efectiva i que les mesures aplicades són insuficients.**

2n Congrés Català de Pobresa Energètica

8-9 novembre 2018
Centre Cívic Cotxeres de Sants. Barcelona

Les principals **causes estructurals de la pobresa energètica** són: el preu de l'energia, la qualitat de l'habitatge i la situació socioeconòmica de la persona.

Sobre el **preu de l'energia**, estem pagant preus superiors a la mitjana europea mentre que el poder adquisitiu a casa nostra està per sota dels altres Estats membres, això fa que el cost en subministraments bàsics tingui una càrrega més gran en la cistella bàsica de les llars catalanes. En l'àmbit domèstic, a l'Estat espanyol una família pagava de mitjana 1.566 € l'any 2008 en concepte de despeses energètiques i ara, el 2018, pel mateix consum estaria pagant 2.238 €, més d'un 40% més. (IDAE)

En la **qualitat de l'habitatge**, més del 50% del parc d'habitatges a Espanya està construït sense criteris d'eficiència energètica i gairebé el 17% presenten humitats, goteres o altres problemes derivats d'un mal aïllament. Un 5,6% de les llars espanyoles està en mal estat, estat deficient o ruïnós. (INE)

I pel que fa a la **situació socioeconòmica** i els ingressos de les famílies, cal tenir en compte que, actualment, 174.300 llars catalanes no tenen cap persona perceptora d'ingressos. (EPA)

Quina feina desenvolupen en l'àmbit energètic els organitzadors del congrés?

Ajuntament de Barcelona

Barcelona està fortament [compromesa amb la defensa dels drets energètics](#) a través de l'aplicació de la Llei 24/2015 i ha estat pionera en serveis com, per exemple, els 11 Punts d'Assessorament Energètic, que assessoren la ciutadania que tingui dubtes sobre el seu rebut i afronten casos en què les subministradores volen tallar el servei a persones vulnerables. En el primer any de funcionament, 2017, van atendre 23.000 persones i van evitar 5.000 talls de subministrament. En aquest 2018, les xifres han augmentat notablement i gairebé s'han duplicat perquè el servei cada cop és més conegut i ha fet una feina addicional de donar-se a conèixer a la comunitat. L'Ajuntament de Barcelona també ha sancionat companyies elèctriques per incomplir la llei contra la pobresa energètica i ha posat en marxa l'operador elèctric públic més gran de l'Estat: Barcelona Energia.

2n Congrés Català de Pobresa Energètica

8-9 novembre 2018
Centre Cívic Cotxeres de Sants. Barcelona

Ajuntament de Sabadell

Sabadell és un dels municipis capdavanters en l'aplicació de la Llei 24/2015, de mesures urgents per fer front a l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica. Pioner en l'aplicació dels procediments sancionadors a les companyies subministradores per mala praxi, ha imposat sancions per un import total de més de 140.000 euros per casos que afectaven prop de 200 famílies. L'Ajuntament de Sabadell actua seguint una estratègia d'intervenció per garantir els drets energètics de la població. Entre altres accions, es tramiten els informes d'exclusió residencial (n'ha fet més de 2.000); actua en cas d'emergència per tall de subministraments; ha acordat amb el Gremi d'Instal·ladors la col·laboració en les despeses per disposar d'elements de seguretat a les llars de persones afectades per l'accés als drets energètics; o participa en projectes com la cooperació de comunitats veïnals per lluitar contra la pobresa energètica o l'impuls del Banc d'energia de Sabadell. Aquesta estratègia s'emmarca en una política pública proactiva cap a la defensa dels drets energètics i d'habitatge dels residents de la nostra ciutat i un canvi de model energètic i transformació social. Sabadell va ser la ciutat impulsora i seu de la 1a edició del Congrés Català de Pobresa Energètica el novembre de 2016.

Ajuntament de Badalona

Badalona treballa de manera decidida en l'assessorament a la ciutadania amb l'objectiu principal de prevenir la pobresa energètica. Disminuir els consums, optimitzar les contractacions o bé fer acompanyament per a l'obtenció del bo social son algunes de les tasques principals desenvolupades a través del programa Badalona Eficient. Un nombre superior a les 1.060 persones han estat ateses als nostres serveis durant els darrers dos anys i més de 200 famílies han estat acompanyades en la tramitació de l'obtenció del bo social, el que ha permès alleugerir la càrrega econòmica de les factures de consums.

El projecte Àngels, de col·laboració públic privat entre l'Ajuntament de Badalona, Badalona Serveis Assistencial i la Fundació Roca i Pi, és un altre línia d'actuació on a partir d'intervencions de baix cost als habitatges de famílies en situacions de vulnerabilitat s'aconsegueix millorar les condicions de vida i disminuir els consums i les càrregues econòmiques associades.

2n Congrés Català de Pobresa Energètica

8-9 novembre 2018

Centre Cívic Cotxeres de Sants. Barcelona

AMB

L'AMB disposa del *Programa metropolità de mesures contra la pobresa energètica* que vol donar una resposta efectiva a les situacions derivades dels talls de subministraments energètics i d'aigua per la falta de recursos econòmics. El programa és una eina de suport als ajuntaments metropolitans que dona cobertura econòmica per evitar talls de subministrament; facilita l'accés dels consumidors econòmicament vulnerables a informació qualitativa i formació respecte a les facturacions, mètodes de millora de l'eficiència energètica, tarifes, recursos, etc; complementa les accions assistencials dels serveis socials bàsics municipals. Des de 2015, l'AMB compta amb un fons d'11 milions d'euros per a la pobresa energètica. Segons el càlcul de la pròpia AMB, el retorn social de la inversió (RSI) per cada euro invertit és de 2,31 €. L'objectiu de futur és ampliar les actuacions a mesures preventives d'estalvi energètic.

Diputació de Barcelona

La Diputació de Barcelona desenvolupa accions concretes: 1) Programa *Auditories i intervenció als habitatges en situació de pobresa energètica* que dona suport als ajuntaments en accions preventives: millora de l'eficiència energètica, reducció de les despeses en subministraments i millora de la qualitat de vida de les persones en situació de vulnerabilitat social. El 2017, s'han fet 1.540 auditories a 212 municipis, que han reduït un 18% les factures de llum, aigua i gas (225 € a l'any); s'han instal·lat més de 18.000 elements d'eficiència energètica i s'han realitzat 5.218 actuacions per optimitzar els contractes de subministraments. 2) Oficines Municipals d'Atenció al Consumidor i Unitats Mòbils que ofereixen informació a la ciutadania sobre la tramitació del bo social, entre altres. 3) Suport econòmic als municipis per a la cobertura de les necessitats bàsiques i la inclusió social. D'un total de 45 milions d'euros destinats als projectes de Benestar Social, destina 11 milions d'euros anuals als municipis de la demarcació de Barcelona per a la prestació de Serveis Socials Bàsics i 15 milions d'euros en el marc del programa complementari per a la cobertura de necessitats socials bàsiques, com els subministraments d'aigua, llum i gas. La resta es destina a programes com la Teleassistència, el Servei d'Intermediació en Deutes de l'Habitatge, així com el suport a entitats socials.

2n Congrés Català de Pobresa Energètica

8-9 novembre 2018
Centre Cívic Cotxeres de Sants. Barcelona

Associació Catalana de Municipis

El clúster municipalista català recull totes les sensibilitats del territori i incideix en la creació i millora de polítiques públiques, a partir del treball coordinat amb les diferents Administracions. Des de la integració territorial de la qual es nodreix, l'ACM ha presentat un recurs d'apel·lació contra el recurs d'Endesa en relació als Protocols, es coordina amb el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies (DTASF) per treballar les dificultats que troben els ens locals a l'hora d'afrontar les necessitats d'urgència de la seva ciutadania i les dificultats de la Llei 24/2015, també ofereix assessorament als ajuntaments en aquesta matèria, en concret en relació a la interposició d'un recurs contenciós administratiu de l'empresa Gas Natural contra diversos Ajuntaments per inactivitat de l'Administració, com a conseqüència de la manca d'emissió dels informes previstos a l'article 9.4 de la Llei 24/2015. També ha negociat el Contracte Programa per a ampliació de personal a l'àrea bàsica de serveis socials per ajudar a pal·liar la gestió administrativa que suposa l'aplicació de la Llei 24/2015.

Federació de Municipis de Catalunya

Compta amb diverses iniciatives d'abordatge de la pobresa energètica, 1) Punt d'Atenció adreçat a l'atenció i l'assessorament sobre els drets energètics i a la gestió de la vulnerabilitat energètica (ajuts econòmics, tramitació d'informes d'exclusió residencial, gestió del llistat de les companyies, auditories energètiques, formació i capacitació de persones usuàries, tramitació de comptadors socials, etc.) 2) Projecte d'agents ambientals, coliderat entre els departaments de serveis socials i medi ambient. Contractació laboral de 13 dones, majors de 55 anys o víctimes de violència, per formar-les específicament en matèria d'estalvi i eficàcia energètica, així com formació i acompanyament per a la millora de competències transversals. 3) Projecte agents energètics (2016-2017). Contractació de tres professionals a través de plans d'ocupació de l'AMB. Se centra en educació energètica, identificació i seguiment de les famílies beneficiàries del programa de Serveis Socials, treball en grup amb usuari/es del programa i detecció dels factors que generen increment de consum, manca d'eficiència o vulnerabilitat als domicilis; tasques d'adequació, etc. 4) Auditories i intervencions als habitatges de persones dependents en situació de pobresa energètica (2017-2018) 5) Maratons d'estalvi contra la pobresa energètica.

2n Congrés Català de Pobresa Energètica

8-9 novembre 2018
Centre Cívic Cotxeres de Sants. Barcelona

Federació de Municipis de Catalunya, Associació Catalana de Municipis i Diputació de Barcelona

Conjuntament han elaborat guies de suport adreçades als ajuntaments per a la implementació del Reial Decret 897/2017, de 6 d'octubre, que regula la figura del consumidor, el bo social i altres mesures de protecció per als consumidors domèstics d'energia. El material s'ha posat a disposició dels ens locals en format electrònic i s'ha anat adaptant permanentment a les modificacions legals i de protocols. També s'acompanya de sessions formatives en el territori.

Taula del Tercer Sector Social de Catalunya

La Taula d'entitats del Tercer Sector Social de Catalunya és la institució que defensa els drets socials, entre els quals els drets energètics perquè l'energia és un dret fonamental per a una vida digna, i fa incidència en les Administracions perquè es desenvolupin polítiques socials que abordin la pobresa, de manera integral, transversal i preventiva. Aglutina 35 federacions i grans organitzacions que agrupen, a la vegada, més de 3.000 entitats socials a Catalunya que atenen milers de persones afectades per la pobresa energètica, que les ajuden a pagar factures de subministraments i bàsics i que porten a terme tasques de sensibilització i formació a famílies en situació de vulnerabilitat energètica i social.

Associació Ecoserveis

Ecoserveis és una associació referent en la cultura energètica. L'entitat dona a conèixer les tecnologies renovables, implementa mesures per fer un ús eficient de l'energia i garanteix el dret i l'accés a l'energia a un preu just. També forma agents socials, busca solucions per a professionals i Administracions, intervé en llars de persones en situació de vulnerabilitat energètica per assegurar un ús conscient i transformador de l'energia i potencia l'apoderament individual i col·lectiu en energia a través de la innovació i la transformació social.

2n Congrés Català de Pobresa Energètica

8-9 novembre 2018
Centre Cívic Cotxeres de Sants. Barcelona

Aliança contra la Pobresa Energètica

Neix de la unió de diferents entitats, associacions i col·lectius de l'escena social de Catalunya amb l'objectiu de pressionar i denunciar l'actuació de les empreses subministradores d'energia i aigua i per exigir un accés universal als serveis bàsics i no més talls indiscriminats a famílies en situació vulnerabilitat energètica i social.

Formen part de l'APE, la Confederació d'Associació de Veïns de Catalunya, la PAH, la Plataforma Afectats per la Hipoteca, la Plataforma Aigua és Vida, la Xarxa per la Sobirania Energètica o la Unió de Consumidors de Catalunya, entre altres.

Per a més informació:

Laura Castro
Premsa Congrés Pobresa Energètica
678 524 650
premsa@congrespobresaenergetica.cat

Organitzadors

Patrocinadors

Col·laboradors

